

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΣΤΕΝΑΓΜΟΙ
ΤΟΥ ΘΝΗΤΟΥΥΠΟ
ΦΑΛΕΞ

VII

Τοιούτους λοιπόν ὀφθαλμούς καὶ τοιαύτην κόμην εἶχεν ἡ Νηρήϊς, — ἐν δὲ συνόλῳ ἦτο πλειότερον Ἡλιοπλάστου.

Ὁ ἀπλανὴς ἀστήρ Σείριος — ἀπέχων τῆς Γῆς κατὰ τοὺς ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμοὺς 700.000 ἔτη, ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ῥίψῃς ἐκεῖθεν δι' ἐνταῦθα λίθον, διατρέχοντα ἐξακοσίους πόδας εἰς τὸ τετράγωνον ἀνὰ πᾶν λεπτόν τῆς ὥρας — εἶνε Ἡλιος πρῶτου μεγέθους, ἐνῷ ὁ ἡμέτερος Ἡλιος, πέριξ τοῦ ὁποίου στρέφεται ὁ πλανήτης ἡμῶν καὶ φωτίζεται, εἶνε τρίτης τάξεως Ἡλιος.

Ὁ Σείριος λοιπὸν εἶνε φωτεινότερος τοῦ ἡμετέρου Ἡλίου, ὥστε, ἐπειδὴ τὸ Ἡλιοπλάστος εἶνε σύνθηρος ἐπίθετον εἰς τὰς ἀγγέλους τῆς γῆς ἐν γένει καὶ αὕτη ἦτο πλειότερον Ἡλιοπλάστου, ὁ Ἀπόστολος τὴν ἐπίσταυσε Σειριόπλαστον.

Ἡ Σειριόπλαστος εἶχε καθίσει ἤδη καὶ ἀπέναντι τῆς Σελήνης. Ὁ Ἀπόστολος, μόλις συνελθὼν τῆς ἐντυπώσεως, ἐτράπη εἰς φυγὴν φοβηθεὶς μὴ καὶ ἐννοήσῃσι τί ἡσθάνετο.

Οὕτω σ' ἐρωτῶ δὲν συνέβη καὶ εἰς σέ, ἀναγνώστα, τὴν πρῶτην φορὰν εἰς ὁμοίαν περίστασιν; δὲν ἐφαντάσθης καὶ σύ, ὅτι ὅλοι σ' ἐννοοῦν, ἐνῷ οὔτε ἡ Σειριόπλαστος σου δὲν σέ ἡννοεῖ ἔτι;

Μετ' ὀλίγον ὡς ἀπὸ μαγνήτου ἐλαυνόμενος ἐπανῆλθεν ἀκουσίως πρὸς τὸ μέρος, εἰς ὃ ἔμεινεν ἐκεῖνη καὶ εἰπὼν ἐν ἑαυτῷ «θάρρος Ἀπόστολε» ἐκάθισεν ὀλίγον μακράν.

Ἐκεῖνη εἶχε ῥίψει τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς καὶ ἠτένιζε τὴν Σελήνην. Εἶχε καὶ αὕτη ἴσως τὰ ὄνειροπολήματα τῆς δεκαπενταετιδος ἡλικίας τῆς ὀνειροπόλει, καὶ τίς ὥραϊον μέλλον δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸ πεπωμένον.

Τοῦ Ἀποστόλου καθίσαντος ἀπέναντι, ἡ κεφαλὴ ἐπέσεν ἐπὶ τῆς χειρὸς ἐπίσης, καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς ὁμοίαν θέσιν, ἀλλ' οὗτος ἠτένιζε τὴν Σειριόπλαστον.

Δύο ὥραι παρῆλθον, ὡς στιγμαὶ καὶ ὅπως φαίνονται εἰς τοιαύτας περιστάσεις.

— "Ὡ τὴν ἀγαπῶ, εἶπεν ὁ Ἀπόστολος, ἀλλ' ἐκεῖνη;

Νυχμὸς ζηλίας τὸν ἐκέντησε τότε καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸν διαλογισμὸν, ἀλλ' ἐσκέπτετο. Ἐπὶ τέλους.

— Διατί νὰ ἔλθω εἰς τὸ Πανσύλῳπον ταύτην τὴν ἐσπέραν εἶπε καὶ ἠγέρθη.

Μετέβη εἰς τὸν οἶκόν του καὶ ἠθέλησε νὰ κοιμηθῇ, ἀλλ' ἦτο δυνατόν;

— Τὸν καυμένον, ἀναγνώστρια, δὲν τὸν λυπεῖσαι, ἢ ἂς ἐκφρασθῶμεν κάλλιον, Σειριόπλαστος ἀναγνώστρια, δὲν λυπεῖσαι τὸν Ἀπόστολόν σου.

VIII

Τὰς λεπτομερεῖας τῆς ἀσθενείας τοῦ ἔρωτος γνωρίζει πᾶσα ἡλικία ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ πρῶτου ἔτους εἰς τὸ ἄρρεν καὶ ἀπὸ

τοῦ δεκαπενταετοῦς εἰς τὸ θῆλυ — ἐξαιρέσει τῶν τοκογλύφων, τῶν ὑλιστῶν καὶ τῶν ἀφιερωμένων εἰς τὰς γυναῖκας τῶν ὠδικῶν καφενειῶν, τῶν ζυθοπωλείων, τῶν θεάτρων καὶ τῶν οἰκῶν τῆς ἀκολασίας. — Περιττὸν λοιπὸν νὰ σὰς εἶπω — ὅτι ἔμαθε τὴν οἰκίαν τῆς — ὅτι ἡ Σειριόπλαστος ἦτο μονογενὴς — ὅτι τὸν ἐννόησεν ἐπίσης — ὅτι καὶ αὕτη ὁμολόγησε καθ' ἑαυτὴν, καθόσον εἶχεν ἀναγνώσει τὸν Ἑρωτόκριτον καὶ τὴν Ἀρετοῦσαν — ὅτι ἂν αὕτη δὲν εἶνε ἡ Ἀρετοῦσα, βεβαίως ὁ Ἀπόστολος θὰ ἦνε ὁ Ἑρωτόκριτός τῆς.

Ὁ ἐξώστης τῆς εἶχεν ἄνθη καὶ ὁσάκις ὁ Ἀπόστολος διήρχετο τὴν ὁδόν τῆς, συνέπιπτεν, ὥστε αὕτη νὰ ἔχῃ ἐργασίαν παρὰ τὰ ἄνθη τῆς. Τυχαίως μάλιστα ἐσπέραν τινα σκαλιζούσης ἄνθη βανίλλης — ὅπερ σημαίνει κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνθέων «σὲ ἀγαπῶ μέχρι τρέλλας» ἐπέσεν ἐν τούτων εἰς τὴν ὁδὸν ἀκριβῶς, καθ' ἣν στιγμὴν διέβαινε ὁ Ἀπόστολος κάτωθι.

Τὸ συμβάν ἦτον ἐκ τύχης, ὡς ἐννοεῖς ἀναγνώστα. ἀλλ' ἐγὼ λαμβάνω τὴν εὐκαιρίαν νὰ σοὶ ὁμολογήσω, ὅτι ἡ κουτοτέρη γυνὴ εἶνε πνευματωδέστερα τοῦ νοημονεστέρου ἀνδρός, διότι ὁ Θεὸς συνεκέρασεν εἰς μὲν τὸ θῆλυ λογικὸν τὴν ἀγγίνοιαν μετὰ τῆς ἀδυναμίας, εἰς δὲ τὸ ἄρρεν τὴν ἀπλότητα μετὰ τῆς ῥωμαλκαιοτήτος.

Ὁ Ἀπόστολος ἔλαβε τὸ περὶ ἄνθος καὶ ἀντὶ νὰ τὸ ὀφρανθῇ καὶ οὗτος τὸ ἐφίλησε. Ἡ κηπουρὸς ἐγένετο ἀφαντος ἐκ τοῦ ἐξώστου. Ὁ Ἀπόστολος μεταβάς εἰς τὸν οἶκόν του τὸ ἔθεσεν εἰς κύλικα. Τὸ ἠτένιζε — ἐφαντάσθη σειριόπλαστον καὶ ἀπαλὴν χεῖρα, ἥτις τὸ ἐκράτει, δάκρυ ἐκλύονδ' ὡς ὀφθαλμῶν του καὶ ἀκουσίως ἐστέναζε.

Ἦτο, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα, ὁ πρῶτος στεναγμὸς τοῦ θνητοῦ — ὁ ἀθώτερος στεναγμὸς τῆς νεότητος καὶ τῆς ἀπειρίας, ὅστις διαφεύγει τοῦ στήθους καὶ ἀφίρει τὸν ἀληθῆ πόθον διὰ τι, ὅπερ προῦξένησεν ἐντέπωσιν, ἢ τὸν ἀγκρὸν ἐκείνον ἔρωτα, ὅστις ἐν περιπτώσει ἀτυχίας μεταβάλλεται εἰς γλυκεῖαν ἀνάμνησιν.

E

Ὁ δεῦτερος στεναγμὸς τοῦ θνητοῦ.

I

Ἡ πρῶτα συνήνησε τὸν Ἀπόστολον κρατοῦντα εἰς χεῖρας καὶ ὀφφραίνόμενον τὸ ἄνθος ἐκεῖνης. Ἐβῆλθεν, ἀφ' οὗ τὸ ἐπανάθεσεν εἰς τὸν κύλικα καὶ ὠδεύσε πρὸς τὸ ἐργαστάσιόν του μᾶλλον, ἵνα διαβῇ ὑπὸ τὰ παράθυρά τῆς, ἅτινα ἀντίκρουσεν ἐρμητικῶς καλεισμένα.

Κοιμάται, ἐνῷ ἐγώ... δὲν ἐνδιαφέρεται, ἐνῷ ἐγώ...

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔγραφε.

Σειριόπλαστος,

»Σὲ εἶδον διὰ νὰ σέ ἀγαπήσω. Σὲ ἠγάπησα διὰ νὰ μὴ σέ νηλομονήσω ποτέ.

»Ἐμαρᾶνθην ὡς τὸ ἄνθος, ὅπερ ἐπέσεν ἐκ τοῦ ἐξώστου ἡσιν εἰς τὴν ὁδόν.

Τί ἄλλο νὰ σέ γράψω; »

Ἦνησούχει πῶς νὰ τὸ στείλῃ. Τὸ ἀπέστειλεν ὅπως ἀπεστέλλοντο τότε — σήμερον ὑπάρ-

— μέ τινα γραμίαν πωλήτριαν διαφύ-

ζυσαν νὰ ἐξηγῇ τὰ ὄνειρα, μά-

ματα, ἥτις ἐν τοιαύταις

ἀλλὰ καὶ τὰ ἐμπορεῖ

Τοιαῦται ἐπιστολ.

ἀφ' οὗτο μάλιστα μὴ πολιτισμὸς τῶν δρόμων.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔλαβε μίαν ἀπάντησιν, ὀφειλομένην μᾶλλον εἰς τὰ νόστιμα διηγήματα τῆς πωλητρίας.

Κύριε,

»Μ' ἐδίδαξαν παιδιόθεν, ὅτι τίποτε δὲν πρέπει μία κόρη, ὅταν θέλῃ νὰ ἦναι καλὴ καὶ ἠθικὴ καὶ νὰ τὴν ἀγαπᾷ ὁ Θεός, νὰ κρύπτῃ ἀπὸ τὴν μητέρα της.

»Ἡ μήτηρ μου εἶνε ὅσον οἶόν τε φιλόστοργος.

»Μὴ καὶ ἐγὼ δὲν ἀνησυχῶ! Τί ἄλλο νὰ σὲ γράψω;

Γ. Γ. »Ἡ γραφία πωλητρία ἐδιώχθη τῆς οἰκίας καὶ ἀγνοῶ τὸν λόγον.

»Ταῦτα πρὸς εἰδῆσίν σου.

II

Ἰσως θ' ἀγαπᾶς ἀναγνώστα, ἐξακολούθησιν τῆς ἀλληλογραφίας, ἴσως θὰ προμαντεύῃς ἐν τῇ φαντασίᾳ σου τὰς συνήθεις ἐν τοιαύταις περιστάσεσι συνεννοήσεις· δυστυχῶς δὲν θὰ τὰς ἀπαντήσῃς· ἀπ' ἐναντίας ἐτοιμάσθητι νὰ κλαύσῃς, νὰ θρηνησῇς, ἀφοῦ μόνον σοῦ προσθέσω, ὅτι κατώρθωσε νὰ τὴν συναναστραφῇ ὀλίγον καὶ εὐθὺς θὰ τελειώσω τὸν ἀτυχῆ αὐτὸν ἔρωτα.

Ναί! τὸ εἶδος τοῦ πέρματος τῆς ἱστορίας τοῦ ἔρωτος τούτου ἀνήκει εἰς τὴν φαντασίαν μας. Οὐδεὶς δύναται νὰ μᾶς ἐπιβάλλῃ τὸ εἶδος τῆς λύσεως, ἀλλ' οὐχ ἤττον δύναται νὰ φέρῃ τὰς κρίσεις του.

Οἱ μυθιστοριογράφοι συνήθως ὑπὸ τρεῖς ἐπόψεις λύουν τὰ μυθιστορήματά των. Α') — Ἡ παρουσιάζουν τὸν ἕνα τῶν ἀγαπωμένων ἐπὶ τέλους προκαλοῦντα ἢ προκαλούμενον εἰς μοιρομαχίαν μέχρι θανάτου ἑνὸς καὶ τῆς Σειριόπλαστον του καὶ νικῶντα ἢ φονευόμενον· ἐκείνῃ δὲ τοιαύτῃ περιπτώσει θνήσκουσιν ἀπὸ μαρasmus, ἢ λαμβάνουσιν ποτικισθῆμακον ὁπῶς τὸν ἀκολούθησεν εἰς τὸν τάφον.

Β') — Ὅταν δὲ ὁ δραματοποιὸς θέλῃ νὰ παραστήσῃ τραγικωτέραν καὶ πλέον αἰματηράν τὴν λύσιν, παρουσιάζει τὸν ἥρωα, ὡς ἐξ ἐμποδίων ἀνυπερβλήτων ἀπελπιζόμενον καὶ ἀναχωροῦντα διὰ τὸν πόλεμον, εἰς ὃν διακρίνεται κατὰ τὰς μάχας τοῦ Σπηλαίου τῶν Νυμφῶν, τῶν Ὑλισσιᾶδων Μουσῶν, ἢ καὶ τῶν λουτρῶν τοῦ Φαλήρου ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν Κροτοχείραν, Σφυρίκραν ἢ Κουταμάραν· τὴν δὲ Σειριόπλαστον μετκταίνουσιν εἰς μοναστήριον, εἰς ὃ ἡ φήμη ἀποστέλλει, ἐν μέσῳ τῶν προσευχῶν της, τὴν ἱστορίαν τῶν ἀνδραγαθημάτων τοῦ ἔρωτός της καὶ τὴν ἀπαισίαν εἰδῆσιν τῆς φοβερᾶς πληγῆς, ἣν ἔλαβε καθ' ἣν στιγμὴν ἔτρεπε ταὺς ἐχθροὺς εἰς φυγὴν καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων ἴσως δὲν σωθῇ.

Γ') — Ἡ μετὰ ἐμπόδια πολλὰ, ἀφοῦ ἐγένοντο διαπληκτισμοί, ῥαδιουργίαι ἀπὸ κακοὺς, τρομερὰ πράγματα, ἐπὶ τέλους κατορθοῦνται ὅλα νὰ γίνουσι μέλι καὶ γάλα καὶ νὰ συνδεθῶσιν οἱ ἐρασταί.

Δ') — Ἡ, καὶ τοῦτο εἶνε τὸ συνηθέστερον καὶ ἀνθρωπινώτερον, εἰς τῶν δύο ἠπάτησε ἢ ἐγκατέλειπε τὸν ἕτερον, εἴτε διὰ τεχνιτῆς καὶ παραπειστικῆς ραδιουργίας, εἴτε ἀπὸ ἐκδίκησιν, εἴτε ἀφ' ἑαυτοῦ χάριν προικὸς ἢ ἄλλης αἰσχροκερδοῦς αἰτίας.

Ἔτι ἐκ τούτου καὶ τὸ γνωμικὸν «ὁ γάμος εἶνε τῆς τύφης».

Ἀλλ' ἡμεῖς δὲν θὰ ταξιδεύσωμεν οὐδένα, δὲν θὰ παρουσιάσωμεν κακοὺς κωλύοντας τὴν ἐνωσιν, δὲν θὰ παρέξωμεν τὴν μελγχολίαν εἰς τὴν μὲν, τὴν ἀπελπισίαν εἰς τὸν ἕτερον, δὲν θὰ κάμωμεν νὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ὁ Ἀπόστολος νὰ ζητήσῃ εἰς τὴν μάχην, ἀντὶ τοῦ ἔρωτος τὸν ἀμάραντον σφάραν τῆς πεινώσεως δόξης τοῦ στρατιώτου, οὔτε τὴν Σειριόπλαστον φθισίσαν ἢ σκεφθίσαν, ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν,

νὰ αὐτοκτονήσῃ· οὐδὲν τούτων, καὶ ἐν τούτοις θὰ τοὺς χαρίσωμεν.

III

Ἀμα ὁ Ἀπόστολος ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν τῆς Σειριόπλαστον — δὲν τῇ δίδομεν συγκεκριμένον ὄνομα, διότι ὅλαι αἱ Ἑλληνίδες εἶνε Σειριόπλαστοι καὶ ἐπομένως ἀγνοοῦμεν τὴν προτίμησιν ἢ τὴν βαπτίζομεν μετὰ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς τοῦ Ἀποστόλου, τὴν καλοῦμεν Εὐφροσύνην πρὸς ἀποφυγὴν τῶν σκανδάλων, — Ἀμα, λέγομεν, ὁ Ἀπόστολος ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν τῆς ποθητῆς τοῦ Εὐφροσύνης, τὴν ἀνέγνωσε καὶ δευτέραν καὶ τρίτην φορὰν· ἀκολούθως ἐσκέφθη ὡς ἑξῆς.

— Αἰοπὸν τὸ γνωρίζει ἡ μήτηρ της καὶ ἂν ἦτο δυσμενὴς θὰ μὲ εἰδοποιεῖτο. Εἶμαι τίμιος· ὅθεν ἐν τῶν δύο, ἢ πρέπει νὰ προχωρήσω, ἢ πρέπει νὰ διακόψω τὸν ἔρωτά μου. Ἡ μόνη φορὰ, καθ' ἣν καταρῶμαι τὸν Βέδηνον, διότι, ἂν δὲν μ' ἐλυστεύετο ἡ περιουσία, θὰ εἶχον ἀρκετὰ καὶ τότε οὐδεὶς διασταγμός· ἀλλ' ἤδη;

Ἦρχισε νὰ σκέπτηται χωρὶς νὰ σκέπτηται τίποτε. Μετὰ διήμερον σκέψιν ἔγραψε ταῦτα.

Σειριόπλαστος Εὐφροσύνη.

»Ἀπαντῶ τ' ἀκόλουθα.

»Ὅτι ὀφείλω νὰ πράξω, σὺ εἶσαι κυρία νὰ τὸ ἀποφασίσῃς. Ἔχετε τὴν ὑπογραφὴν τιμίου καὶ ἀγαπῶντός σε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

Ὁ Ἀπόστολος ἐπράξεν ὡς τίμιος ἔμπορος εἰς τὰς ληψοδοσίας καὶ συναλλάγματά του. Ἐδῶκε τὴν ὑπογραφὴν του καὶ εἶπε «τὸ μέρος μου τὸ ἔπραξα.» Κατόπιν προσκαλέσας τὸν Βλάκα, διηγήθη εἰς αὐτὸν τὰ διατρέξαντα.

— Πολὺ καλὰ, ἀπήντησεν αὐτός, ὁ τίμιος ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ κρατῇ τὸν λόγον του.

— Σὺ λοιπὸν θὰ μὲ ἀντιπροσωπεύσῃς.

IV

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας πρὸς τὸ ἐσπέρας ὁ Ἀπόστολος ἦτο μετὰ τῆς Εὐφροσύνης εἰς τὸν ἐξώστην καὶ ἐπεριποιούντο μαζῇ τὰ ἄνθη, καὶ κυρίως τὴν γάστραν ἣτις εἶχε τὸ ἄνθος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τῷ ἔρριψεν αὐτὴν.

Καὶ τί δὲν εἶπον ὄντες μόνον! ἢ μᾶλλον δὲν εἶπον τίποτε. Ἠτένιζεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον — διηγήθησαν τὴν ἱστορίαν τῶν τριῶν μηνῶν, ἀφ' ἧς ἐγνωρίσθησαν, ὁ εἰς εἰς τὸν ἕτερον ἀμειβαίως καὶ ἀπειράκις. Εἶπον ὅτι ἐγεννήθησαν νὰ συζήσωσι καὶ ὠρκίσθησαν νὰ μὴν ἐπιζήσῃ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἕτερον.

Ἀργὰ, λίαν ἀργὰ ἐχωρίσθησαν. Τὸ μεσονύκτιον εἶχε πρὸ ὥρας παρέλθει.

Τὴν πρωῒαν ἡ Σειριόπλαστος ἦτο ἀσθενής· Ἡ προηγουμένη νύξ, ἂν καὶ ἦτο θερμὴ, οὐχ ἤττον ὡς φθινοπωρινὴ ἐξηπάτα. Μετὰ μεσημβρίαν ἡ κατάστασις τῆς ἀσθενοῦς ἐχειροτέρευε. Ὁ Ἀπόστολος ἠγνόει τὸ πᾶν. Εἶχε συμφωνήσῃ νὰ μεταβῇ τὸ ἐσπέρας καὶ περιποιηθῶσι τὰ ἄνθη ἐπίσης. Τοῦτο μόνον ἐσκέπτετο καὶ δὲν ἔβλεπε τὴν ὥραν.

Τὸ ἐσπέρας μεταβάς εὖρε θόρυβον εἰς τὸν οἶκον. Εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμόν της καὶ ἐκάθισε παρὰ τὴν κλίνην της. Ἡ Σειριόπλαστος εἶχε πυρετὸν πολὺν, ἀλλ' ἅμα τὸν εἶδεν ἐγάληναι.

Εἶχε προσκληθῇ ὁ πασίγνωστος καὶ περίφημος ἱατρός Γεώργιος Γλαράκης, ἀγωνιστὴς ἐπίσης τοῦ 1821, διακρίθει

καὶ ὡς καλὸς πολιτικὸς κατόπιν, γενόμενος πολλάκις καὶ ὑπουργός.

Οὗτος εἶχε δώσει τὴν πρώτην παραγγελίαν ἐκτελεσθεῖσας. Ἐπανελθὼν τὸ ἑσπέρας συνεχάρη μὲ τρόπον περιέργον τὸν Ἀπόστολον καὶ εἰσέειπε λίαν ἀνήσυχος.

Τὴν πεμπτὴν ἡμέραν ἡ ἀσθενὴς ἐφαίνετο ἡσυχωτέρα. Ὁ Ἀπόστολος δὲν ἔλειψε οὐδὲ στιγμὴν ἀπὸ πλησίον τῆς. Αὐτὸς τῇ ἔδιδε τὰ ἱατρικὰ καὶ ἔμενεν εἰς τὸν θάλαμον διαρκῶς τὴν ἡμέραν κατ' ἀπαίτησιν τῆς Σειριοπλάστου καὶ τὰς νύκτας ἀκόμη ἀλάστων τὴν φυλακὴν μετὰ τῆς μητρὸς τῆς.

Τὴν ἐνάτην ἡμέραν ἡ ἀσθενεία ἐλαβε ἐπίτασιν πρὸς τὰ χεῖρω καὶ ὁ ἱατρός περιφροντὶς ἦλθεν ἐξάκις τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην.

Τέλος δεκαπέντε ἡμέραι παρῆλθον καὶ ψαλμωδία νεκρικὴ ἀνῆγγελλεν εἰς τὴν συνοικίαν, ὅτι διαββαίνει νεκρὰ ἡ ἀπὸ ὄλους θεωρηθεῖσα εὐτυχὴς πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν Σειριοπλάστου.

VI

Τὸ μαντεύω — ὦ δυστυχία θὰ φωνάζῃ ἡ ἀπαλοκάρδιος ἀναγνώστρια, μόλις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς εὐτυχίας τῆς, μόλις ἤρχισε νὰ ἐννοῇ ταύτην καὶ ἀπέθανεν — ὦ, θὰ ἀνακράξῃ, ὁ εὐαίσθητος ἀναγνώστης, τοῦτο ἦτο κύπτημα, δὲν τὸ ἐπερίμενον. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ταράττομαι· εἰμαι σκληρὸς ἄνθρωπος, μὰ καὶ κάτω· ἔχω τὸ πρόσκαιρον ὑπ' ὄψιν.

Ἐπειτα δὲν παραβαίνει τοὺς νόμους, καθόσον ἄλλως ὁ πῦν κὸς νόμος θὰ ἐμπεριείχε τοιαύτην διατάξιν. Γράφω ὅ,τι συμβαίνει. Ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται καὶ ἀποθνήσκει. Τί σημαίνει καὶ ἂν τοὺς συνέδεον διὰ γάμου καὶ ἂν προσέτι ἐτεκνοποιοῦν. Πάλιν θὰ ἦσαν πρόσκαιροι.

Ἐπρωτιμῆσαμεν δὲ αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ θανάτου, σεβόμενοι τὴν πλειονοψηφίαν τῶν θανόντων. Ἡ φθίσις, τὸ ἄλ! ἔχ! ὄχ!, τὰ ναυάγια, αἱ αὐτοκτονίαι εἶνε ἐξαιρέσεις καὶ αἱ ἐξαιρέσεις μόνον εἰς τὴν καλλονὴν μᾶς ἀρέσκουσι.

Ἀφ' ἐτέρου τοῦ ἔργου ἡμῶν ὁ προορισμὸς δὲν εἶνε μόνον οὗτος. Ἐπρεπε λοιπὸν ὅπωςδήποτε νὰ τελειώσωμεν τὰς ἡμέρας τῆς Σειριοπλάστου, καὶ ἐξ ἄλλου ἐπίσης νὰ παραστήσωμεν, ἀλλ' ἐν ὀνείρῳ τὸν ἥρωά μας εὐρισκόμενον ἐν τῷ παραδείσῳ, ἔτοιμον νὰ γευθῇ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν, ἀλλ' ὡς νεώτατος καὶ νὰ μὴ τὸ πραγματοποιήσῃ.

Ὁ νυμφευόμενος ὀφείλει νὰ ἔχῃ καθ' ἡμέρας ἡλικίαν ἑλληνοῦς σημερινοῦ βουλευτοῦ — τὸ ὀλιγώτερον νὰ ᾖ τριακοντούτης, δὲν ἠθελησαμεν λοιπὸν τόσον ἐνωρίς, ν' ἀποκαταστήσωμεν τὸν ἥρωά μας, διότι 21 ἔτους, ὡς προείπομεν, πρέπει νὰ τελειώσῃ τις τὰ μαθήματά του, ἢ τὴν τέχνην του — μέχρι τοῦ τριακοστοῦ νὰ τακτοποιῇ τὸ στάδιόν του καὶ ν' ἀσφαλίσῃ τὸ μέλλον του καὶ τότε νὰ ἐμδαίνη εἰς φροντίδας οἰκογενειακάς. Πᾶν ἄλλο εἶνε ἐξαιρέσεις, μεταμέλεια, στενοχωρία.

V

Ἐν τούτοις ἡ λύπη τοῦ Ἀποστόλου ἦτον ἀπερίγραπτος. Ἐπικράνθη, ὅπως πικραίνεται ἡ νεαρὰ ἡλικία, ἡ ἡλικία τῆς ἀπειρίας. Συνώδυνε σιωπηλῶς τὴν Σειριοπλάστον μέχρι τοῦ τέλους. Ἐκεῖ ἐκλαυσεν ἀπὸ καρδίας, φιλῶν τὸ χῶμα ὅπερ τὴν ἐκάλυψε, μέχρις οὗ τὸν ἀπέσπασαν διὰ τῆς βίας.

Ἀπερῆσιν νὰ διέλθῃ τὰς νύκτας τῆς ζωῆς του ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς θρητῶν καὶ περιποιούμενος ἄνθη καὶ κυπαρίσσους, οὓς ἐσκόπει νὰ φυτεύσῃ. Ἀλλὰ δὲν μετέβη οὐδὲ τὴν πρώτην νύκτα, φοβηθεὶς τὰ φαντάσματα, τοὺς βρυκόλακας καὶ τὴν ὑγρασίαν.

— Ἰσως προσβλήθῃ, εἶπεν, ἅμα τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ νεκροταφεῖον καὶ ἐγὼ ἀπὸ περιπνευμονίαν, ἀλλ' ἡ Εὐφροσύνη εἶχεν ἐμὲ τοῦλάχιστον νὰ τὴν περιποιώμαι. Ἐγὼ οὐδένα ἔχω εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον πλέον.

Οὐχ ἤττον τῷ ἐφαίνετο ἀκόμη κατὰ στιγμὰς καὶ ὡς ἀπάτη τις, ὡς ὄνειρον, ὅτι συνέβη. Τὸ ἐπίστευε καὶ δὲν τὸ ἐπίστευε. Μετ' ὀλίγον κλίνας τὴν κεφαλὴν ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον.

Ἰμωιάζε τὸν ὑπὸ βολῆς πληγωνόμενον, ὅστις εὐθὺς ἐξ ὑπαρχῆς δὲν αἰσθάνεται τὸν πόνον, ἀλλὰ βαθμικῶς καταπαύοντα καὶ ἀνανεούμενον.

— Λοιπὸν εἶνε ἀληθές, ἐπιθύρῃτε. Πόσον εἰμαι ἀτυχής! τὴν ἐστερήθην διατί; διατί;

Καὶ στεναγμὸς διέφυγε τοῦ στήθους του.

Ἦτον ὁ δεύτερος στεναγμὸς τοῦ θνητοῦ — ὁ στεναγμὸς ὁ οὐκ ἐξ ἀφελείας ὡς ὁ πρῶτος, ἀλλὰ ὁ τοῦ πόρου ὅστις κάμνει τὸν θνητὸν ἀκουσίως νὰ αἰσθάνηται πλήξιν καὶ στενοχωρίαν καὶ νὰ παραπορῇται διατί νὰ τῷ συμβῇ ἡ ἀτυχία; καὶ ὅστις παρερχόμενος μὲ τὸν χρόνον, παράγει ἐν τῇ ἀναπολήσει τὴν μελαγχολίαν, τὴν πικρὰν ἀνάμνησιν καὶ τοῦ πένθους τὴν ἐκφρασιν.

E

Ὁ τρίτος στεναγμὸς τοῦ θνητοῦ.

I

Ἀφ' ὧν ὁ Ἀπόστολος ἐνθυμήθη εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ πόνου τοῦ ὑπόσχεσίν τινα, ἣν εἶχε κάμει εἰς τὴν Σειριοπλάστον τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν τὴν εἶδεν. Εἶχον συνυποσχεθῇ ἀμοιβαίως νὰ μὴν ἐπιζήσῃ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἕτερον, ὡς νὰ τὸ προεμάντευον.

— Ὡ, ἀνεφώνησε τότε, πρέπει νὰ ἐκπληρώσω τὴν ὑπόσχεσίν μου, ἀλλὰ ποῖον εἶδος θανάτου νὰ ἐκλέξω;

Τοῦτο τὸν ἐσκότιτεν.

Ἐσκέφθη νὰ ἀπαγγονισθῇ εἰς τὴν ἐν τῇ αὐλῇ του ἀκακίαν, ἀλλ' ἐμπόδισθη διότι τῷ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν, ὅτι ἀνέγνωσεν εἰς τὰς Ἀραβικὰς μυθολογίας, ὑπὸ τὸν τίτλον «Χαλιμά» τὸ ἀκόλουθον.

«Ἀδὰμαντοπώλης τις, ἔχων υἱὸν ἄσωτον καὶ προβλέπων τὴν μετὰ τὸν θάνατόν του δυστυχίαν τοῦ νέου, ἔσχισε κρυφίως κλάδον δένδρου τινος ἐν τῷ κήπῳ του κατὰ τὴν συναρμογὴν μετὰ τοῦ κορμοῦ μέχρι τοῦ ἡμίσεως, ὥστε νὰ διατηρῇται καὶ μὴν ἀποξηρανθῇ. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀνοίγματος ἔρριψεν εἰς τὸ κούφωμα τοῦ κορμοῦ τοῦ δένδρου πολυτίμους λίθους μεγάλης ἀξίας ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἄσωτου, ὃν καλέσας τὴν παραμὸν τὸν θάνατόν του τῷ εἶπεν.

— Γίε μου, πρὸ τοῦ θανάτου μου σὲ δίδω τὴν ἀκόλουθον ἐντολήν. Ἐάν ποτε δυστυχίσῃς, δὲν εἶνε ἄλλο μέσον, εἰμὴ ἡ ἀπαγγόνισις πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀτιμίας. Σὲ συμβουλεύω λοιπὸν καὶ σὲ ὀρκίζω εἰς τὸν Προφήτην, ἄλλως νὰ ἔχῃς τὴν κατάραν μου, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ῥίψῃς σχοινίον εἰς τὸν μέγαν κλάδον τοῦ δένδρου τῆς γωνίας τοῦ κήπου καὶ ἐκεῖ νὰ δώσῃς τέλος εἰς τὴν ἄσωτον ζωὴν σου.

Ὁ υἱὸς καταφαγὼν τὴν περιουσίαν τοῦ μετ' ἐπιτηδείους φίλους του — οἵτινες τὴν πρώτην ἡμέραν, καθ' ἣν ἐδυστύχησε τῷ εἶπον τίγρις καὶ ἔτραξαν εἰς ἑτέραν ἄγρην — ἡμέραν τινα, ἅμα ἐφθασεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, βλέπων τὴν δυστυχὴ θέσιν του καὶ πεινῶν συγχρόνως, ἐνθυμήθη τὸν λόγον καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς του καὶ κλαύσας πικρῶς μετεμελήθη.

Ὡς πιστός δὲ Μωαμεθανὸς μετέβη ὑπὸ τὸ δένδρον, ἔρριψε σχοινίον εἰς τὸν ὀρισθέντα κλάδον, ἐπέρασε τὸν ἄλλην ἄκραν, εἰς ἣν ἦτον ὁ βρόγχος, εἰς τὸν λαϊμόν του καὶ ὠθήσας τὸ στήριγμα, ἐφ' οὗ ἐπάτει, ἔμεινε μετέωρος.

Ὁ βρόγχος τὸν περιέσφιγγε πάραυτα ἔνεκα τοῦ βάρους, ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην φωνὴν τῆς ἀγωνίας, ὁ κλάδος αἰφνης ἐσχίσθη καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς μετ' αὐτοῦ.

Τότε ἐξετάσας τὸ αἶτιον, εὗρεν τὸν κεκρυμμένον θησαυρόν. Γονυπετήσας δὲ καὶ κλαύσας διὰ τὴν πρόνοιαν φιλεστόργου πατρὸς καὶ ἔχων τὴν ἀχαριστίαν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ προηγούμενον ἐγένετο προσεκτικός καὶ κάλλιστος πολίτης.

II

Εἰς τὴν ἀνάμνησιν ταύτην ὁ Ἀπόστολος ἐξηκολούθει ν' ἀτενίζῃ τὸ δένδρον τοῦ κήπου, ἀλλὰ φοβηθεὶς μὴ ὁ Βέβηλος κηδεμών του, ἀντὶ νὰ τὸν κλέψῃ ἐπραξε τὸ ἴδιον καὶ τὸ ζήτημα ἦτο νὰ μὴ σωθῇ, ἀλλάξεν ἰδέαν.

Ἀπεφάσισε νὰ αὐτοκτονήσῃ διὰ πιστολίου, μαχαίρας, ἀφαιμάξεως, δηλητηρίου, ἀλλὰ σκεφθεὶς ὡς καλὸς χριστιανὸς ὅτι δὲν θὰ ταφῇ μὲ νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, μετεμελήθη.

Ἀπεφάσισε νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸ πῦρ καὶ κατ', ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἰδέαν ἀπέριψε, πρῶτον διὰ νὰ μὴ ἐκληφθῇ ὡς εἰδωλολάτρης Ἰνδὸς — καθόσον, ὡς δὲν ἄγνωεὶς ἀναγνώστα, εἰς τὴν Ἰνδίαν καίονται τὰ σώματα εἰσέτι καὶ σήμερον τῶν νεκρῶν συζύγων μετὰ τῆς ζώσης συζύγου, οἶονεὶ δεικνυούσης πίστιν, ἀλλ' οὐχ ἦτον φωναζούσης μέχρι τρίτου οὐρανοῦ καὶ τῶν πέριξ ἀγρίων ἐτοιμῶν ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει νὰ τὴν ῥίψωσι διὰ τῆς βίας εἰς τὴν πυρὰν ἐκ νέου.

Δεύτερος λόγος τῆς ἀποκρούσεως τοῦ τοιούτου, ἦτο, ὅτι ἤθελεν ὅπωςδῆποτε φωνάζει ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα δὲν εἶνε εἰδωολάτραι, ἀλλὰ χριστιανοί, θὰ ἔτρεχον νὰ τὸν σώσωσι καὶ δὲν θὰ κατῴρθου τίποτε.

III

Τέλος πάντων ἐσκέφθη, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποθάνῃ, ἀν' ὅχι δι' ἄλλο τοῦλάχιστον, δι' ὅτι τὸ ὑπεσχέθη. Τότε τῷ ἐπῆλθε ἡ ὠραιότερα ἰδέα. Ἀπεφάσισε νὰ γείνῃ φθισικός. Ὅθεν ἤρχισε νὰ ξηροβήχῃ συχνά. Τοῦτο τῷ ἦτο καὶ εὐκόλον.

— Εὐδαίμων ὁ θνήσκων ἀπὸ φθισιν καὶ μαρασμόν, ἐσκέφθη ὁ Ἀπόστολος τότε. Δύναται νὰ κάμνῃ τις ὅλας τὰς λειτουργίας, νὰ τρώγῃ δις τῆς ἡμέρας, βήχων καὶ μαραινόμενος, ὥς οὐ ἄνευ ὁδύνης ἀποθάνῃ, καὶ νὰ ταφῇ συγχρόνως μὲ στεφάνους καὶ ἐπικηδείους λόγους καὶ ἐλεγεία. Μετὰ ἓνα μῆνα, ἐξηκολούθησε μονολογῶν, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τῆς Σειριοπλάστου, καὶ ἐν τῇ τραπέζῃ καθήμενος καὶ τρώγων ἀνορέκτως οὐρὰν παχυτάτου καὶ καλομαγειρευμένου ἰχθύος—μετὰ ἓνα μῆνα ἀπὸ σήμερον θὰ πτώω εἰς τὴν λεκάνην φθισικοῦ αἵμα, θὰ ἔχω ξηρὸν βῆχα καὶ τὸ ἐρχόμενον ἐκ ὕψους ζωὴ πρόσκαιρος! Ὡς τότε θὰ ἐπανιδῶ τὴν Εὐφροσύνην εἰς τὰ Ἡλήσια πεδία;

Ἀφρημένος ἐκ τῆς μελαγχολίας του κατεβρόχθισε τὸν ἰχθύν, ὃν διεδέχθη ἕτερον φαγητὸν ὀρεκτικὸν ἐπίσης, καὶ ἐκ τῆς βίας του, ὅπως φάγῃ ταχύτερον, διὰ νὰ μὴ χάνῃ καιρὸν τῆς λύπης καὶ τῆς ἀπελπισίας του, κατέπιεν ἀπροσέκτως ἐν κόκκαλον, ὅπερ τοῦ ἐστενοχώρησε τὸν λάρυγγα καὶ τὸν ἔκαμε νὰ βῆξῃ ἀληθῶς καὶ νὰ δακρύσῃ.

Ἐπιεν ὕδωρ καὶ ἡσύχασεν, ἀλλ' εὐχαριστήθη, διότι ἐκλαυσε καὶ διότι ὁ βῆξ τῆς φθίσεως ἤρχιζεν.

Ἦτο ὡς προείπον ἀθωότατος. Μετὰ δέκα ἡμέρας ἔπτυσεν εἰς τὸ μανδύλιν του, ἅμα ἠγέρθη τοῦ ὕπνου, ἀλλὰ τότε ἐνόησεν ὅτι ἠπατήθη.

— Λοιπὸν κατὰ τὰ φαινόμενα ἐκουσίως δὲν δύναμαι νὰ ἀποθάνω, εἶπεν ἐπὶ τέλους. Ἀλλὰ καὶ τίς ἀρνεῖται, ὅτι προσεπάθησα, ὅσον ἡδυνάμην; Ἐκτὸς τούτου πάντοτε ἔχει καιρὸν νὰ αὐτοχειριασθῶ,— νὰ αὐτοκτονήσω. Ὑπεσχέθην, ἀλλὰ δὲν ὥρισα καὶ τὸν χρόνον.

IV

Ἀφοῦ τῷ ἐπῆλθεν αὕτη ἡ ἰδέα ἀνέβαλε τὴν αὐτοκτονίαν καὶ ἐσκέφθη νὰ γείνῃ καλόγηρος· μὲ τὸν χρόνον δὲ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν λόγον του. Ἀλλ' εἰς τὴν στιγμὴν ἐδίστασε διότι ἦτον ὀλίγον γαστρομάργος καὶ ἡ μακαρίτης Σειριοπλάστος γνωρίζουσα τοῦτο τὸν ἐνεθάρρυνε, διότι τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἦτον εἰς ὕψειν ἡ ἀσθενεία τῆς καὶ ἤργησεν ὁ Ἀπόστολος ὀλίγον εἰς τὴν τράπεζαν, ὅταν τῇ ἐξωμολογήθῃ τὸν λόγον, τῷ εἶπε.

— «Πάντοτε θέλω νὰ τρώγῃς καλὰ καὶ νὰ ἦσαι χαρούμενος.»

Θὰ ἦτο λοιπὸν σκληρότης ἐκ μέρους του νὰ τὴν λυπῇ, ὅταν θὰ τρώγῃ ξηρὸν ἄρτον, καθόσον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐκείνη θὰ τὸν ἐβλεπε κακοβιούντα ὡς μοναχόν.

Εἶχε διαβάσει τὸν Συναξαριστὴν καὶ τὴν Ἀμαρτωλῶν Σωτηρίαν καὶ τὸν ἐπρόμαζεν ἡ διαίτα τῶν μοναχῶν.

— Ἄν ἦσαν τοῦλάχιστον, ἐπιθύρσει, πτύσας συνάμα τὸν κόρπον του διὰ νὰ μὴ ἀμαρτήσῃ, ἀλληθεὶς φῆμαί τινες διατρέχουσιν καὶ τινα βιβλία διατεινόμενα, ὅτι οἱ καλόγηροι ζῶσι κάλλιον τῶν νυμφευμένων, ἐχόντων οἰκιακὰ βάρη, τότε ἤλλαξε τὸ ζήτημα.

Μετ' ὀλίγον ὅμως ἡ πλῆξις ἤναψεν εἰς τὴν καρδίαν του.

— Πρέπει τέλος πάντων κατὶ νὰ πάθω, εἶπεν. Ὁρκίσθημεν ἀμοιβαίως νὰ συζήσωμεν ἢ νὰ μὴ ἐπιζήσῃ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἕτερον καὶ ἐκείνη ἐτήρησε τὸν λόγον τῆς. Πολλάκις συνμιλῶν μετὰ τῆς...

Δὲν ἡδυνήθη νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομά της, καθόσον τὸν κατέλαβον λυγμοί, οὐδὲ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν διαλογισμὸν.

— Τί νὰ κάμω; πρέπει νὰ παραφρονήσω.

Ὅθεν ἤρχισε νὰ πηδᾷ εἰς τὴν θάλαμὸν του καὶ νὰ λέγῃ ἀσυναρτήτους φράσεις, ὅσας ἔτυχε ν' ἀκούσῃ εἰς τι φρενοκομεῖον, ὅπερ ἐπεσκέφθη εἰς Κέρκυραν.

Ὡμίλει συγχρόνως μὲ μεγάλῃν φωνὴν καὶ ὅστις τὸν παρετήρει θὰ τὸν ἐνόμιζεν ἀληθῶς παράφρονα.

(Ἐπεται τὸ τέλος).